

PÄIVÄKODISSA, KOULUSSA
SEKÄ AAMU- JA
ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA
TOTEUTETTAVAN
LÄÄKEHOIDON
SUUNNITELMA

Rovaniemen kaupunki

Päivähoidon palvelukeskus ja Koulupalvelukeskus

4.5.2011

LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA PÄIVÄHOIDOSSA, KOULUSSA JA AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA

Sairaalan lapsen hoitopaikka on kotona. Mikäli mahdollista lapsen lääkitseminen jaksotetaan niin, että se annetaan kotona. Päivähoidossa, koulussa ja aamu- ja iltapäivätoiminnassa annetaan vain lääkärin määräämiä reseptilääkkeitä.

Lääkehoitosuunnitelman perustana on Sosiaali- ja terveysministeriön vuonna 2005 julkaisema opas Turvallinen lääkehoito - Valtakunnallinen opas lääkehoidon toteuttamisesta sosiaali- ja terveyshuollossa (STM 2005: 32).

Tämän suunnitelman piiriin kuuluvat Rovaniemen kaupungin päiväkodit, esiopetusryhmät, koulut, perhepäivähoito, avoin päiväkotitoiminta sekä aamu- ja iltapäivätoiminta. Toimintayksiköissä tehdään yleinen lääkehoitosuunnitelma sekä lisäksi tarpeen mukaan lapsikohtainen suunnitelma.

Lääkehoitosuunnitelmaa ja toimintaa arvioidaan jatkuvasti, päivityksiä tehdään tarpeen mukaan ja koko suunnitelma tarkistetaan vuosittain.

1. LÄÄKEHOITOON LIITTYVÄT TOIMIJAT, TEHTÄVÄT JA VASTUUT

Esimies (päiväkodin johtaja, rehtori, aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori) organisoi, ohjaa toimintaa ja valvoo lääkehoidon toteuttamista lääkehoitosuunnitelman mukaisesti. Esimiehen tehtävänä on varmistaa, että yksikössä lääkehoidon toteuttamiseen osallistuvalla henkilöstöllä on tarvittava osaaminen, koulutus ja lupa.

Lapsen yksilöllisestä lääkehoidosta vastaa lääkäri, joka on määritellyt lapselle diagnoosin ja määrännyt siihen liittyvän lääkehoidon. Lapsen yksilölliseen lääkehoitosuunnitelmaan nimetään kyseinen lääkäri vastuulääkäriksi. Lasta hoitava terveydenhuollon yksikkö vastaa lapsikohtaisesti henkilöstön perehdyttämisestä lääkehoitoon/ sairaanhoidollisiin toimenpiteisiin.

Huoltaja vastaa siitä, että lapsen lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on käytettävissä. Kaikki lapsen lääkehoitoon osallistuvat tahot toimivat yhteistyössä huoltajien kanssa.

Lääkkeen antaja vastaa siitä, että hän toimii tehdyn suunnitelman mukaisesti.

Kukin yksikön aikuinen vastaa hätätilanteessa ensiaputoimenpiteistä.

Sosiaalihuollossa ja lääkehoitoa toteuttavilla epätyypillisillä alueilla yleinen lääkehoitosuunnitelma laaditaan yksikön johdon, lääketieteellisestä toiminnasta vastaavan Rovaniemen kaupungin johtavan lääkärin tai hänen osoittamansa muun lääkärin ja lääkehoitoa toteuttavan henkilöstön yhteistyönä.

Lääkehoitoon liittyvissä yleisissä kysymyksissä henkilöstö voi olla yhteydessä:

lastenneuvolan vastuulääkäriin, koululääkäriin tai terveyskeskuksen avohoidon ylilääkäriin)
_____, puh.nro _____

Päiväkoti / koulu / kerho _____

Kunta _____

Päiväkodin johtaja / rehtori / _____

Päiväys _____

Suunnitelma tarkistetaan seuraavan kerran _____

2. YKSIKÖSSÄ TOTEUTETTAVIA LÄÄKEHOITOJA/ SAIRAANHOIDOLLISIA TOIMENPITEITÄ

1.1. Välitöntä hoitoa vaativat

- a) anafylaksian (äkillinen, allerginen, shokkityyppinen reaktio) hoito
- b) kouristuksen (kuumekouristukset, epilepsia) hoito

1.2. Satunnaisia oireita lievittävät

- a) astma-ahdistuksen hoito, avaava lääkitys
- b) säryn hoito pitkäaikaisen sairauden yhteydessä
- c) lääkekuurit

1.3. Pitkäaikaissairauden ylläpitohoito

- a) insuliinihoito diabeteksessa, verensokerin mittaus, matalan veren sokerin hoito
- b) astman hoitava lääkitys
- c) katetrointi
- d) peg-letkuruokinta (vatsanapin kautta)
- e) muut pitkäaikaissairaudet

3. LAPSEN LÄÄKEHOIDON SUUNNITELMA

Lapsikohtaisen lääkehoidon tarpeen on arvioinut ja suunnitellut lasta hoitava terveydenhuollon yksikkö, jota voidaan tarvittaessa käyttää asiantuntijana. Lääkehoidon suunnitelma tehdään yhdessä lapsen huoltajan, lapsen terveydenhuollosta vastaavan yksikön ja lasta hoitava yksikön kanssa. Toimintatavat muotoutuvat tarpeen mukaan, mm. ohjaus verensokerin mittaukseen, astmalääkitykseen, katetrointiin. Ohjauksen antaa terveydenhuollon koulutuksen saanut henkilö.

Lapsen lääkehoidon suunnitelma laaditaan seuraavissa tilanteissa:

- lapsen tiedetään tarvitsevan välitöntä lääkehoitoa tietyissä tilanteissa (esim. anafylaktisen shokin vaara, kouristukset)
- lapsella on pitkäaikaissairaus, johon hän tarvitsee ulkopuolisen antamaa lääkehoitoa päivähoidon aikana
- lapsella on sairaus, jonka lääkehoidon vaikutuksia on seurattava päivän aikana
- lääkehoitosuunnitelmaa ei tarvita lääkekuureihin. Lääkärin määräys ja sopimus vanhempien kanssa riittää.

Lapsen lääkehoidon suunnitelmaan kirjataan:

(kaavake on tulostettavissa Lanssista)

- mistä sairaudesta on kyse
- milloin lääkehoitoa tarvitaan
- keiden on tarpeen tietää tästä suunnitelmasta
- missä lääke säilytetään
- miten lääke annetaan
- kuka lääkkeen antaa
- mitä muita toimenpiteitä kuin lääkkeen antamista tilanne edellyttää
- milloin ilmoitus hätäkeskukseen 112/ ensihoitoyksikön kutsuminen
- ilmoittaminen vanhemmille
- mitä oireita seurataan
- muita lääkkeen antamiseen liittyviä toimenpiteitä (esim. verensokerin mittaaminen)

4. LÄÄKEHUOLTO

Lääkekaappi:

Lasten lääkkeet säilytetään lukitussa kaapissa. Viileässä säilytettävät lääkkeet säilytetään jääkaapissa lukitussa tilassa/astiassa. Lääke toimitetaan pussissa, jossa on ohjeet. Lapsen valokuvan liittäminen lääkkeeseen helpottaa lääkkeiden antamista. Nimetty vastuuhenkilö vastaa lääkekaapista ja sen sisällöstä (ensiapupakkaus retkiä varten ja tarvittavat ensiapuvälineet).

Lääkkeiden jakaminen, antaminen, vaikuttavuuden arviointi ja tiedonkulku

- Huoltajat tuovat lääkkeet alkuperäispakkauksessa siten, että lääkärin määräys (lääkkeen nimi, vahvuus, annostus ja lapsen nimi) on luettavissa tai dosetissa, jonka takakannessa on tarkat tiedot lääkkeestä. Vaihtoehtoisesti voi tuoda kopion alkuperäisestä reseptistä päiväkotiin. Myös lääkkeen valmisteyhteenvedon eli pakkauksessa olevan ”käyttöohjeen” tulee olla lääkkeen antajan käytettävissä.
- Lääkkeet säilytetään lukitussa kaapissa. Viileässä säilytettävät lääkkeet säilytetään jääkaapissa suljetussa tilassa/astiassa.
- Lääkkeen annosta sovitaan huoltajien kanssa. Suoraan ruiskuun laitettuja lääkkeitä ei oteta vastaan.
- Huoltajien kanssa sovitaan, mitä lapselle sanotaan lääkettä annettaessa.
- Lääkettä annettaessa on huomioitava:
 - annostelun varmistaminen lääkettä annettaessa
 - lapsen identifiointi lääkettä annettaessa
 - lääkkeen vaikutusten seuraaminen
- Yksikössä tulee olla sovittu toimiva kirjaamiskäytäntö kaapissa säilytettävään lapsen kansioon. Tästä tulee tarkasti selvittää:
 - mitä lääkettä on annettu ja kuinka paljon
 - kenelle lääke on annettu
 - kuka lääkkeen on antanut
 - milloin lääke on annettu
- Lääkkeen vaikutus kirjataan ja raportoidaan huoltajille. Lääkkeen antajan tulee olla tietoinen vaikutuksista, joita tulee seurata lääkettä annettaessa ja sen jälkeen.
- Tiedonkulku molempiin suuntiin henkilökunnan ja huoltajien välillä tulee varmistaa sovitulla käytännöllä.

Akuuttilääkkeet ja niiden antaminen

Sairauskohtauksissa käytettävät lääkkeet tulee säilyttää turvallisesti siten, että henkilökunta on tietoinen niiden sijainnista ja ne ovat varmasti käytettävissä ensiaputilanteissa. Kaikilla tulee myös olla koulutus siitä, milloin ja miten lääkkeitä näissä tilanteissa käytetään. Henkilökunnan osaaminen ensiaputilanteissa tulee varmistaa.

Lapsen lääkehoitosuunnitelmassa huomioidaan, että riittävän monella aikuisella on koulutus lääkkeen antamiseen.

LUPATODISTUS LÄÄKEHOITOON / SAIRAANHOIDOLLISIIN TOIMENPITEISIIN

Lupa koskee lasta: nimi: _____ sotu: _____

Lupatodistus

Nimi _____

Henkilötunnus _____

Asema/ Nimike _____ Tiimi/ Yksikkö _____

Saatuaan asianmukaisen todennettavissa olevan lisäkoulutuksen, saa luvan Rovaniemen päivähoidon/ koulun palvelukeskuksessa suorittaa lääkärin määräyksen mukaan seuraavia toimenpiteitä:

Pvm./ohjaaja/työntekijä

Lääkkeiden antaminen luonnollista tietä
Lääke: _____ Vahvuus: _____ Valmistemuoto: _____
Antoreitti: _____

Injektiot ihon alle (insuliini) _____

Katetrointi, peg- ruokinta, verensokerin mittaus _____

Lupa on

Lapsikohtainen

Lääkekohtainen

Tilannekohtainen

Ohjaukseen on sisällynyt perehtyminen turvallisen lääkehoidon suunnitelmaan, yksikön omiin ohjeisiin ja käytänteisiin sekä tutustuminen ja käytännön harjoittelu ohjattuna ko. asioihin. Osaaminen on varmistettu ja lisäkoulutus suoritettu. Allekirjoitukset:

Näytön vastaanottanut terveydenhuollon henkilö.

Vahvistan luvan:

Hoitava lääkäri/ Ylilääkäri/ terveydenhuollon toiminnoista vastaava lääkäri

Päiväkodin johtaja/ Koulun johtaja

Lupa voimassa _____ asti.

Luvan saaja _____

1 kappale työntekijälle,
1 kappale tvöpaikalle

LAPSEN YKSILÖLLINEN LÄÄKEHOITOSUUNNITELMA/ SAIRAAANHOIDOLLISET TOIMENPITEET

Suunnitelmaa päivitetään toimintakausittain, ja aina kun lääkeshoidossa tapahtuu muutoksia. Yksiköissä annetaan vain lääkärin määräämiä reseptilääkkeitä.

Huoltaja vastaa siitä, että lapsen lääkehoidon tarve ja lääkehoidon kannalta kaikki tarvittava tieto on käytettävissä. Huoltaja vastaa myös lapsen yksilöllisen lääkkeen toimittamisesta. Kaikki lapsen lääkehoitoon osallistuvat tahot toimivat yhteistyössä huoltajien kanssa.

Huoltajat tuovat lääkkeet alkuperäispakkauksessa siten, että lääkärin määräys (lääkkeen nimi, vahvuus, annostus ja lapsen nimi) on luettavissa tai dosetissa, jonka takakannessa on tarkat tiedot lääkkeestä. Vaihtoehtoisesti voi tuoda kopion alkuperäisestä reseptistä päiväkotiin. Myös lääkkeen valmisteyhteenvedon eli pakkauksessa olevan ”käyttöohjeen” tulee olla lääkkeen antajan käytettävissä.

Nimi:	Henkilötunnus:
-------	----------------

Huoltajien nimet:	Puhelinnumerot, joista tavoittaa päivisin:
<hr/>	
<hr/>	
Hoidosta vastaava terveydenhuollon yksikkö/ lääkäri/ puhelinnumero:	
<hr/>	

TIEDOT LÄÄKKEESTÄ /LÄÄKEHOIDOSTA/ TOIMENPITEESTÄ
Sairaus, johon lääkettä annetaan/ toimenpidettä tarvitaan:
<hr/>
Lääkkeen nimi:
<hr/>
Lääkkeen annostus ja lääkkeenantotapa/ peg-ruokinta/ katetrointi:
<hr/>
Lääkkeen säilytys:
<hr/>
Lääke vastaanotettu / pvm / työntekijä:
<hr/>
Lääkehoitoon/ toimenpiteisiin osallistuvat työntekijät:
<hr/>
Perehdytyksestä vastaa (lääkäri / th / huoltajat):
<hr/>
Milloin lääkehoitoa/ toimenpidettä tarvitaan:
<hr/>

Mitä oireita seurataan:

Menettelytavat poikkeustilanteissa (esim.retket):

Huoltajille ilmoittaminen seuraavissa tilanteissa:

Ilmoitus hätäkeskukseen 112/ ensihoitoyksikön kutsuminen:

Lääke / lääkkeen antamisessa/ toimenpiteessä käytetty väline hävitetään:

Kenen muun on tiedettävä tästä suunnitelmasta (hoitoketju):

LAPSEN LÄÄKEHOIDON / TOIMENPITEIDEN SUUNNITELMAN LAADINTAAN OSALLISTUNEET:
(allekirjoitukset)

_____ / _____ 20_____

Lääkärin allekirjoitus:

_____ / _____ 20_____

Sopimus lääkehoidon/ sairaanhoidollisten toimenpiteiden toteuttamisesta.

Olen tietoinen, että kaikilla päivähoidon/ koulun työntekijöillä ei ole sairaanhoidollista koulutusta. Yllämainitut henkilöt on perehdytetty ja muu henkilökunta informoitu edellä mainittujen lääkehoidon/ sairaanhoidollisten toimenpiteiden toteuttamiseen.

Annan luvan edellä mainituille henkilöille.

Huoltajien allekirjoitukset:

Esimiehelle (päiväkodin johtaja/ rehtori) kopio ja tiedoksi _____

